

Nr 23.

Ankom till riksdagens kansli den 3 maj 1940 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om meddelande av förordnande att lantarbetstidslagen den 15 juni 1939 (nr 255) icke skall äga tillämpning.

Genom en den 26 april 1940 dagtecknad proposition, nr 225, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll, jämlikt § 87 regeringsformen föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

om meddelande av förordnande att lantarbetstidslagen den 15 juni 1939 (nr 255) icke skall äga tillämpning.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden äger Konungen, i den omfattning det prövas nödigt, meddela förordnande, att lantarbetstidslagen den 15 juni 1939 icke skall äga tillämpning.

2 §.

Meddelas förordnande, som i 1 § sägs, skall dock vad i lantarbetstidslagen är stadgat gälla beträffande förseelse mot lagen, som begåtts under den tid densamma ägt tillämpning.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, samt gäller till och med den 31 oktober 1940. Av Konungen jämlikt denna lag meddelat förordnande äger icke tillämpning längre än lagen äger giltighet.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det genom propositionen framlagda lagförslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Lantarbetstidslagen den 15 juni 1939 (nr 255) trädde i huvudsakliga delar i kraft den 1 november 1939. Den gäller till och med den 31 oktober 1942.

Veckoarbetstiden är, såvitt angår jordbruket, i lagen begränsad till 41, 46 eller 54 timmar under olika årstider, i genomsnitt till $48\frac{3}{4}$ timmar. Be-

träffande arbetare med blandat arbete samt djurskötare är arbetstiden dock längre. I fråga om trädgårdsskötseln är veckoarbetstiden antingen 48 timmar eller också 42, 45 eller 53 timmar under olika årstider. Särskilda föreskrifter äro givna rörande, bland annat, arbete å övertid samt, i 10 §, beträffande rätt för Konungen att i vissa fall meddela dispens från lagens bestämmelser. Dygnsarbetstiden är i allmänhet 10 timmar, för djurskötare dock 9 timmar.

Den föreliggande propositionen har sin utgångspunkt i två framställningar till Kungl. Maj:t, den ena av *Gotlands lantarbetstidsgivareförening* i skrivelse den 27 februari 1940, den andra av *statens livsmedelskommission* i skrivelse den 12 april 1940, vilka i sedvanlig ordning remissbehandlats.

Föredragande departementschefen, statsrådet Möller, har i anförande till statsrådsprotokollet för den 17 april 1940 uttalat bl. a.:

Med anledning av de i det föregående omförmälda framställningarna har Kungl. Maj:t förut denna dag, med stöd av 10 § 2 mom. lantarbetstidslagen, förordnat, att lagen tillsvidare under en tid av tre månader icke skall äga tillämpning inom Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Örebro och Västmanlands län. Situationen är emellertid med avseende å tillgången på arbetskraft för jordbruket sådan, att risk föreligger, att behov av suspension av lantarbetstidslagen i än större utsträckning, möjligen för riket i dess helhet, inom kort kan uppstå. Då gällande lag icke innefattar möjlighet för Kungl. Maj:t att fatta beslut i sådant hänseende, torde Kungl. Maj:t genom särskild lag böra bemyndigas därtill.

Den föreslagna fullmaktslagen torde böra träda i kraft omedelbart och gälla över sommaren och hösten till och med den 31 oktober 1940. Av Kungl. Maj:t jämlikt lagen meddelat förordnande synes icke böra äga tillämpning längre än lagen äger giltighet.

Utskottet.

Vid granskning av nu föreliggande lagförslag har utskottet icke funnit anledning till erinran mot detsamma. Utskottet får därför hemställa,

att förevarande proposition måtte bifallas av riksdagen.

Stockholm den 3 maj 1940.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Norman, Tamm, Hagman, Linnér, Olof Carlsson, John Gustavson, Näslund* och *Nils Elowsson*;

från andra kammaren: fröken *Hesselgren*, herrar *Molander, Sandström, Hermansson* i Norrköping, *Cruse* och *Gardell*, fröken *Ebon Andersson* samt fru *Elsa Johansson*.